

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

5-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5 (5) - 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahamatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imam Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanova – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti; Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizzon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqanddavlatuniversiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna- psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasи mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti; Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islam akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

"Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzARB muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

Qurbanova Marg'uba

O'ZBEK TILI VA TIL SIYOSATI: TARIXIY EVOLYUTSIYA VA ZAMONAVIY
OMMALASHTIRISH VOSITALARI 13-15

Polvanov Azim Kuchkarovich

AMIR TEMUR QO'SHINIDA HARBIY TA'MINOT VA ASKAR SAFARBARLIGINING
MANBALARDА YORITILISHI 16-21

Esnazarova Zulfiya Baltashovna

QORAQALPOQLARNING SHAHAR MADANIYATI
(1873 – 1924) 22-27

Axmedov Shaxzod Farxon o'g'li

O'ZBEKİSTONDAGI YOSHLAR TASHKILOTLARI FAOLIYATI TARIXIDAN
(1991 – 2017-yillar) 28-36

Mamajonov Alisher, Alisherov Abduvohid

IKKINCHI JAHON URUSHI JANG MAYDONLARIDA ANDIJONLIK RAHBAR
XODIMLARNING ISHTIROKI 37-43

Mamasaidov Lutfillo Payzullo o'g'li

XALQ TA'LIMI SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA HAMKORLIK ALOQALARI 44-47

Asadova Ra'no Baymanovna

INNOVATIVE APPROACHES TO URBAN PLANNING AND TOURISM
INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT IN NEW UZBEKISTAN
(CASE STUDY OF INDIA'S EXPERIENCE) 48-52

Esanova Nilufar

1991-2024 YILLARDA O'ZBEKİSTON RESPUBLİKASINING SANOAT
SOHASIDA HAMKORLIGI: NATIJALAR VA ISTIQBOLLAR
(HINDİSTON VA XİTOY MAMLAKATLARI MISOLIDA) 53-56

Abdug'aniyev Bekzod Abduvali o'g'li

O'ZBEK XONLIKLERİ VA USMONLI DAVLATI HUKMDORI SULTON SULAYMON
O'RТАSIDAGI SIYOSIY ALOQALAR 57-64

Xudoyberdiyev Axrorboy Nabi o'g'li

HUDUDIY YONDASHUV ASOSIDA YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATINI
AMALGA OSHIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA 65-70

Zokirjanov Mirzohid Shuxrat o'g'li

XIX ASRNING IKKINCHI YARMI – XX ASR BOSHLARIDA BOKU NEFT
SANOATINING ROSSIYA IQTISODIY HAYOTIDA TUTGAN O'RNI 71-74

Xudayberdiyev Utkir Toshmuradovich

MUSTAQILLIK YILLARIDA TOSHG'UZOR-BOYSUN-QUMQO'RG'ON TEMİR
YO'LİNİNG QURILISHI VA UNING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI 75-80

O'rmonov Husniddin Baxriddin o'g'li

ULUG' VATAN URUSHINING DASTLABKI YILLARIDA O'ZBEKİSTON SANOATI 81-88

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Urdushev Xamrakul, Sirojiddin Eshanqulov</i>	
MEVA-SABZAVOTCHILIK KLASTERLARI:	
EKSPORTGA YO'NALTIRILGAN RIVOJLANISH	89-98
<i>Maxammadaliyeva Muslimaxon Sherali qizi</i>	
MOBIL ILOVALAR ORQALI XIZMAT KO'RSATISH:	
QULAYLIKMI YOKI NAZORAT VOSITASIMI?.....	99-104
<i>Xakkulov Akbar Uralovich</i>	
MARKAZIY BANK FOIZ SIYOSATINING BANKLARNING FOIZ RISKIGA TA'SIRI	105-111
<i>Amonov Mehriddin Oromiddinovich</i>	
TADBIRKORLIK FAOLIYATINI BOSHQARISHDA RAHBARLIK USLUBI:	
AVTOKRATIK RAHBARLAR	112-117
<i>Ismoilova Dilfuza Ibodullayevna</i>	
HUDUDLARDA AHOLI SALOMATLIGINI TA'MINLANGANLIK DARAJASINI	
BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI	118-125
<i>Yangiboyev Rustam Berdiyarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIGINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI	126-131
<i>Ollanazarov Bekmurod Davlatmuratovich</i>	
DXSH LOYIHALARIDA INVESTITSION KRAUDFANDING MODELIDAN	
FOYDALANISH ORQALI INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISH VA UNI TURISTIK	
XIZMATLAR KO'RSATISH SOHASIDA QO'LLASH ISTIQBOLLARI	132-143
<i>Eshqobilova Nigoraxon, Qurbanova Safiyabonu</i>	
DAVLAT BUDGETINING DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING	
NAZARIY ASOSLARI	144-150
<i>Umronov Eldorbek Sodirovich</i>	
HUDUDLARDA INNOVATSION XIZMATLAR TURLARI RIVOJLANISHINING	
EKZOGEN VA ENDOGEN OMILLARI, ULAR TASNIFI VA KO'RSATKICHLARI	151-159
<i>Turgunov Jasurbek, Siddikova Farangiz</i>	
OPPORTUNITIES AND PROSPECTS FOR DEVELOPING A GREEN ECONOMY	
IN UZBEKISTAN	160-172

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Ahmedova Dilrabo</i>	
YOSHLARNING MA'NAVIY-AXLOQIY QIYOFASINING SHAKLLANISHIGA TARIXIY	
JARAYONLARNING TA'SIRI	173-177
<i>Raxmatova Xolidaxon Xolikovna</i>	
NAQSHBANDIYLIKDAGI MUROSA FALSAFASIGA OID QARASHLARINING	
FALSAFIY TAHЛИLI	178-184
<i>Kurbanaliyev Ural Xatamovich</i>	
ZAMONAVIY AXLOQIY INQIROZ SHAROITIDA ABU MUHAMMAD ABDULLOH	
DORIMIY MEROSINING YOSHLAR MA'NAVIYATINI YUKSALTIRISHDAGI ROLI	185-189
<i>Soipova Mayjuda Karimjanovna</i>	
FAZL IBN AHMAD TA'LIMOTIDA BILISH MASALASI	190-194

<i>Jabborova Saodat Sattorovna</i>	
MA'NAVIYAT DAVLAT VA JAMIYAT RIVOJLANISHINING ASOSI	195-198
<i>Fayziyev Xurshid Jumayevich</i>	
VOLTER FALSAFIY QARASHLARIDA FRANSIYADA AGRAR MUNOSABATLAR TAHLILI	199-204
<i>Olimova Moxinur Ravshanbek qizi</i>	
YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA MA'NAVIYATNING O'RNI	205-208
<i>Usarkulov Oybek</i>	
O'ZBEKISTON VA JANUBIY KOREYA O'RTASIDAGI MADANIY, ILMIY-TEXNIKAVIY ALOQALARNING IJTIMOIY AHAMIYATI	209-214
<i>Majidov Sodiqjon Sadullayevich</i>	
IJTIMOIY ZIDDIYATLAR VA IJTIMOIY FALSAFIY TALQINLAR	215-218
<i>Абдуллаева Икбола Мохировна</i>	
КНИГА – КАК ОДИН ИЗ ОСНОВНЫХ ВИДОВ ИСКУССТВА – ИСКУССТВО СЛОВА	219-226
<i>Yusupova Ranoxon Tolibjonovna</i>	
MUHANDISLIK TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIY- FALSAFIY OMILLARI	227-230
<i>Turabova Sevara Kattaqulovna</i>	
GLOBAL MEHNAT BOZORIDA SOFT SKILLS VA IJTIMOIY ONGNING STRATEGIK INTEGRATSIYASI	231-235
<i>Rustamov Ramz Rizoqulovich</i>	
DESTRUKTIV TARG'IBOT TA'SIRIDAN HIMOYALANISHDA TANQIDIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISH AHAMIYATI	236-240
<i>Aslanov Said Karimovich</i>	
TIZIMLI YONDASHUV VA BOSHQARUV FAOLIYATING O'ZORO ALOQADORLIGI	241-244
<i>G'aniyev Elbek Abdizoitovich</i>	
YOSHLARDA AXLOQIY INQIROZ KUCHAYISHIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING ROLI	245-248
<i>Bozarov Dilmurod Mirzarasulovich</i>	
SINERGETIKANING ONTOLOGIK MUAMMOLARNI HAL ETISHDAGI O'RNI	249-252
<i>Ochilova Nigora Ruzimuratovna</i>	
GLOBAL MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHDA XALQARO KUCHLAR BIRLASHUVINING AHAMIYATI	253-258
<i>Azimov Ozod Mamatkulovich</i>	
YOSHLARDA EKOESTETIK DUNYOQARASHNI SHAKLLANTIRISHNING FALSAFIY ASOSLARI	259-264
<i>Xolmirzayeva Jumagul Xamdamovna</i>	
TARIXIY MANBALARDA YOSH MUTAXASSISLARNI RIVOJLANТИRISH HAQIDAGI QARASHLAR	265-271
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Мамбетов Сердар Ахмедович</i>	
СПОСОБЫ ПЕРЕВОДА РУССКИХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ НА КАРАКАЛПАКСКИЙ ЯЗЫК	272-280

<i>Qurbanova Hilola Maqsadbek qizi</i>	
PRACTICAL NEEDS' ANALYSIS OF SOME BILINGUAL STUDENTS	281-288
<i>Rakhmonova Yulduz Khusanova</i>	
A HETEROGENEOUS LEGACY: EXAMINING HEMINGWAY'S STYLE IN HIS LATER YEARS	289-295
<i>Yakubova Nilufar Egamberganovna</i>	
ESKI O'ZBEK TILIDA TAF'IL QOLIPLI O'ZLASHMALAR	296-301
<i>Sadullayeva Muxlisa Xamrayevna</i>	
ZAMONAVIY O'ZBEK HIKOYALARIDA BADIY KONFLIKT MASALASI	302-307
<i>Shomurodova Shahlo, Axmedjanova Farida</i>	
MARGARET DRABBLENING "THE MILLSTONE" ASARIDAGI NOYOB KO'RINISH	308-311
<i>Nazarov Sardor Shamurodovich</i>	
A COMPARATIVE STUDY OF THE STRUCTURAL-SEMANTIC FEATURES OF ENGLISH AND UZBEK WORD COMBINATIONS	312-315
<i>Otajonova Dildor Baxtiyarovna</i>	
HAQORAT VA TAHDIDLAR BILAN BOG'LIQ DA'VOLARNI SUD-LINGVISTIK EKSPERTIZADAN O'TKAZISH ALGORITMI	316-325
<i>Файзуллина Наргиза Дамировна</i>	
СОВРЕМЕННЫЕ СИНОНИМЫ И ТЕРМИНЫ КОМПЬЮТЕРНО-ИГРОВОГО СЛЕНГА В РУССКОМ ЯЗЫКЕ	326-331
<i>Sodiqova Dinora Ilhom qizi</i>	
ANALYSIS OF PRINCIPLES OF CONVEYING FEELINGS CONCERNING LITERARY TRANSLATION	332-337
<i>Nazimova Himmatoj</i>	
"DEV" VA "YALMOG'IZ" OBRAZI ETIMOLOGIYASI, KELIB CHIQISHI VA MADANIY ILDIZLARI T AHLILI	338-342
<i>Arziqulova Xurshida, Mustanova Shohista</i>	
SHARQ VA G'ARB DRAMATURGIYASI: MADANIY ALOQALAR VA ILHOM MANBALARI	343-348
<i>Azizova Feruza Rejvaliyevna</i>	
TA'LIM JARAYONIDA INNOVATSION G'OYALAR VA TEXNOLOGIYALARNI JORIY QILISH ZAMONAVIY TA'LIMNING BOSH STRATEGIYASI	349-353
<i>Agzamova Gulrux Ravshan qizi</i>	
XITOY TILIDAGI MUROJAAT ATAMALARINING UMUMIY VA XUSUSIY BELGILARI	354-358
<i>Sherkulov Sardor Komilovich</i>	
SOCIAL PROBLEMS IN THE WORKS OF THOMAS HARDY: AN INVESTIGATION OF CLASS INEQUALITY, GENDER AND INDUSTRIALIZATION	359-364
<i>Rasulov Zubaydullo, G'ayratova Oybegim</i>	
DISKURS — LINGUAPRAMAGMATIK YONDASHUV OBYEKTI SIFATIDA	365-368
<i>Bozorova Umida Qilichovna</i>	
BADIY KIRITMALARNI ROSSIYADA O'RGANILISHI	369-372
<i>Nuriddinova Huriyat Baxtiyorovna</i>	
TOPISHMOQLARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI	373-376

Mamadiyorova Hilola

TAOM NOMLARINING TARJIMA JARAYONIDA MADANIY TAFOVUTLARNING

TA'SIRI 377-384

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Abdullayeva Nodira Odil qizi

OILAVIY (MAISHIY) ZO'RAVONLIK OMILLARI MAJMUASI 385-393

Jo'raqulov Javohir Musoqul o'g'li

TOVLAMACHILIK JINOYATINI AXBOROT TEKNOLOGIYALARIDAN
FOYDALANIB SODIR ETISH AMALIYOTI: MUAMMO VA YECHIMLAR 394-399

Otamirzayev Oybek Murodullo o'g'li

YER OSTI SUVLARINI MUHOFAZA QILISH VA ULARDAN FOYDALANISHNING
PREDMETI VA USULLARI 400-407

Утебаев Саламат, Калбаева Эльдора

ВОПРОСЫ УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА ПРЕСТУПЛЕНИЕ
ХУЛИГАНИЯ В НЕКОТОРЫХ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ 408-413

Nuriddinov Ismoil O'lmas o'g'li

BURHONUDDIN MARQ'INONIYNING "HIDOYA" ASARIDA JINOYAT VA JAZO
MUVOZANATIGA OID AYRIM MASALALAR 414-420

Jabbarova Yulduz Ibrohim qizi

SUN'YI INTELLEKTNING NOTO'G'RI XULOSALARI (GALLYUTSINATSIYALAR):
MOHIYATI, SABABLARI VA HUQUQIY TARTIBGA SOLISH ZARURATI 421-432

Burxonov Shahzod Burxon o'g'li

XALQARO MEHNAT STANDARTLARI VA MEHNAT SHAROITLARINI
TARTIBGA SOLISH 433-438

Avezov Umidjon Toshpulatovich

O'ZBEKİSTONDA KASABA UYUSHMALARI FAOLIYATINING RIVOJLANISH
BOSQICHLARI TAHLILI 439-446

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Максудов Улугбек Курбанович

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ ФОРМИРОВАНИЯ АКТИВНОСТИ
СТУДЕНТОВ В ИННОВАЦИОННЫХ И СТАРТАП-ПРОЕКТАХ
В УСЛОВИЯХ МИРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ 447-453

Lutfillayev Maxmud, Egamberdiyeva Feruza

SUN'YI INTELLEKT TUSHUNCHASI, TARIXI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI 454-458

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich

O'QUV FAOLIYATI TAMOYILLARIDA INTEGRATIV VA SINERGETIK YONDASHUVLAR 459-463

Jamolova Gulbadanbegim, Muhammadiyeva Elmira

TALABALARDA TAHLILII FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK
ASOSLARI 464-468

Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich

TA'LIM JARAYONIDA RAQAMI LI TEXNOLOGIYALARDAN KOMPLEKS
FOYDALANISHNING METODIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 469-478

<i>Ishonkulov Ashraf Kurbonkulovich</i>	
GLOBALASHUV SHAROITIDA TA'LIM JARAYONIDA INFORMAL TA'LIM	
YONDASHUVDAN FOYDALANISH ZAMONAVIY PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA	479-484
<i>Esboganova Baxit Daribayevna</i>	
UMUMTA'LIM MAKTABLARDA CHIZMACHILIK DARSALARIDA O'QUVCHILARGA	
AMALIY MASHG'ULOTLAR OLIB BORISH METODIKASI	485-490
<i>Kamalova Dilnavoz, Amurillayeva Munira</i>	
TEXNOLOGIYA DARSALARINI O'TISHDA SINFDAN TASHQARI ISHLARNI TASHKIL	
ETISHNING AHAMIYATI	491-495
<i>Abdullaeva Dilgora Ulugbekovna</i>	
AKTUAL'NYIE PROBLEMY PREPODABANIIA PRAVOVYX DISCIPLIN	
W TEKHICHESKIH VUZAX	496-503
<i>Xamidova Zaynura Ramazonovna</i>	
STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYASINING TA'LIM JARAYONIDA QO'LLANILISHI VA	
RIVOJLANISHIDA PEDAGOGIK MUAMMOLAR	504-508
<i>Mustayeva Guldora, Mustayeva Guliston</i>	
SCIENTIFIC FOUNDATIONS OF REFLECTION MECHANISMS	
IN PEDAGOGICAL ACTIVITY	509-514
<i>Avazova Munisa</i>	
TA'LIM DIZAYNIDA O'QUVCHILARNING MOTIVATSIIYASINI OSHIRISH:	
GAMIFIKATSIYA VA INTERAKTIV METODLARNING TA'SIRI	515-517
<i>Abdullayeva Mohigul, Fazliddinov Muhammadali</i>	
SUN'YI INTELLEKT VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING XXI ASRDAGI	
ROLI HAMDA ULARNING TURLI SOHALARGA TA'SIRINI O'RGANISH	518-521
<i>Urinova Dilbar Abdusamat qizi</i>	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TA'LIM FAOLIYATINI	
MODERNIZATSIYA QILISHDA TARBIYACHILARNING OTA-ONALAR BILAN	
ISHLASHINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI	522-526
<i>Turdaliyeva Qizlarxon Ilhomjon qizi</i>	
BOSHLANG'ICH SINFLARDA INGLIZ TILI O'QITISHNING FUNKSIONAL YONDASHUV	
METODLARI	527-532
<i>Baratov Jo'raqo'zi Shukurjon o'g'li</i>	
BO'LAJAK MUHANDISLARNI TAYYORLASHDA AMALIY MASHG'ULOTLARDA NOSTANDART	
TOPSHIRIQLARDAN FOYDALANISH METODIKASI	533-539
<i>Suvanova Gulbaxor Baxromovna</i>	
KO'P MILLATLI MAKTABLARDA MADANIYATLARARO KOMPETENSIYANI	
RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY	
YONDASHUVLAR	540-543
<i>Qarshiyeva Muborak, Karshiyev Jaxongir</i>	
BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARINING LINGVISTIK KOMPETENSIYASINI	
SHAKLLANTIRISH ORQALI XALQARO BAHOLASH DASTURLARI(PIRLS)GA	
TAYYORLASH USULLARI	544-547
<i>Djurayeva Nargis Narkulovna</i>	
BOSHLANG'ICH TA'LIM PEDAGOGIKASIDA O'QUVCHILARDA NAFOSAT	
TARBIYASINING O'RNI	548-552

<i>Otabayev Iskandar Abdug'aniyevich</i>	
KREDIT-MODUL TIZIMI ORQALI O'QUV REJALARINI ISHLAB CHIQISH VA ULARNI AMALIY TATBIQ ETISH BOSQICHLARI	553-562
<i>Bozorov Zokir, Ravshanova O'g'ilshod</i>	
BO'LAJAK MATEMATIKA FAN O'QITUVCHILARINING PLANIMETRIYA BO'YICHA KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA TALABALAR MUSTAQIL ISHLARINING ROLI	563-568

Received: 15 April 2025

Accepted: 1 May 2025

Published: 10 May 2025

Article / Original Paper

GENERAL AND SPECIFIC FEATURES OF THE CONDITIONS OF ADDRESS IN CHINESE

Agzamova Gulrukhan Ravshan qizi

Uzbek State University of World Languages

Teacher of the Department of Chinese Philology

Abstract. The correct choice of address units leads to the successful or unsuccessful implementation of the speech process. In this case, it is necessary to pay attention to the level of familiarity, age characteristics and social status, i.e. profession, of the interlocutors. The rules of speech etiquette of the Chinese people are based on the teachings of Confucianism. The standards of speech etiquette reflect the mentality and national and cultural characteristics of the Chinese.

Keywords: speech etiquette, greetings, sociological and communicative level, form of address, related and social addresses.

XITOY TILIDAGI MUROJAAT ATAMALARINING UMUMIY VA XUSUSIY BELGILARI

Agzamova Gulrukhan Ravshan qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Xitoy filologiyasi kafedrasи o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada xitoy tilidagi murojaat atamalarining xususiyatlari, tasnifi, ularni to'g'ri va aniq tanlanishi suhbat jarayoniga ta'sir qilishi haqida yoritib berilgan. Murojaat shakllarining murojaat birliklarini to'g'ri tanlash nutqiy jarayonni muvaffaqqiyatlari yoki muvaffaqqiyatsiz amalga oshirilishiga olib keladi. Bunda suhbatdoshlarning tanishlilik darajasi, yosh xususiyatlari va ijtimoiy mavqeyi ya'ni kasbiga e'tibor qaratish lozim hsoylanadi. Xitoy xalqining nutqiy odob-axloq qoidalari Konfutsiylik ta'lomitiga asoslanadi. Nutqiy odob-axloq standartlari xitoyliklarning mentaliteti va milliy-madaniy xususiyatlarini aks ettiradi.

Kalit so'zlar: nutq etiketi, salomlashish, sotsiologik va kommunikativ daraja, murojaat shakli, turdosh va ijtimoiy murojaatlar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I5Y2025N58>

KIRISH

Xitoy tilshunosligida nutq madaniyati ijtimoiy yo'naliishda rivojlangan. Bu ijtimoiy-siyosiy ustuvorlik Xitoy davlatchiligining alohida shartlari va byurokratik piramidasи asosida qurilgan. Jamiatning eng yuqori ijtimoiy qatlamiga erishish uchun xitoy xalqi orasida asrlar davomida saqlanib qolgan an'ana va urf-odatlarga rioya qilish vazifasi mavjud. Xitoyliklarning alohida qadriyati kattalarga hurmatdir. Xitoyliklar uchun turli urf-odatlar o'ziga xos xulq-atvor turidir. Shu tushuncha mavjudki, inson nutq odobi qoidalariiga amal qiladi va bu hayotda o 'z ornini topa oladi. Nutq madaniyati an'anaviy xitoy madaniyatining sub'yektlaridan biridir. Bu yerda urf-odatlar, milliy-qadriyatlar saqlanib qolgan. Nutq madaniyati azaldan o'z qadriyatarini yo'qotmagan.

ASOSIY QISM

Xitoy xalqida bir ibora bor: "Boshqalarni hurmat qilgan kishi doimo hurmatga sazovor bo'ladi." (Mengzi chàn, Lilou, 2-qism).

Umuman olganda, xitoy sharafini ot so'z birikmalariga va og'zaki iboralarga guruhlash mumkin:

Ot so'z birikmaları - muntazam ikkinchi shaxs birlik olmoshi 你nǐ (sen) o'rniga 您nín (siz) zamonaviy xitoy tilidagi muloyim shakl hisoblanadi. Shunisi qiziqki, Pekin aholisi boshqa hududlardagi odamlarga qaraganda 您nín dan ko'proq foydalanishadi [2].

Xitoy tilida ayollarga murojaat qilishda ishlatiladigan so'zlar turichadir: Oddiy 太太tài tai (xonim) va 小姐xiǎo jiě (xonim) unvonlariga qo'shimcha ravishda, 女士nǚ shì (xonim) odob va hurmat bilan murojaat qilish atamalari hisoblanadi. Bundan tashqari yuqori ijtimoiy mavqega ega bo'lgan turmushga chiqqan ayollar uchun 妇人fù rén (Madam) deb murojaat qilinadi.

Gui lì, ling lí, xian lí, gao lín kabi sifatdosh morfemalar prefiks sifatida qabul qilinadi va ko'pchilik faxriy so'zlarni yashashda ishlatiladi.

Gui lí so'zining o'zi "qimmat" yoki "qimmatli" ma'nosini anglatadi, suhabtni yoki murojaat shaklini yumshatishda ishlatiladi.

Biznes yoki tashqi ishlar kabi rasmiyatçılık suhbat jarayonida umumiylariboralaqaruyidagilar qo'shiladi : 贵国guì guó (sizning mamlakatingiz), 贵国人民guiguo renmin guì guó rén mínl (sizning mamlakatingiz aholisi), 贵公司guì gōng sī (sizning kompaniyangiz), 贵处guìchu (sizning joyingiz) va hokazo.

Bundan tashqari bu qo'shimcha orqali insonlar va predmetlarga ham qo'shish mumkin: 贵报guìbào (sizning gazetangiz), 贵客guìkè (faxriy mehmon), 贵家长guì jiā zhǎng va boshqalar.

Xitoy xalqining nutq madaniyati va milliy urf-odatlarini saqlash asosiy insoniy fazilatlar, norma va ularning hayot falsafasi hisoblangan: kattalarga hurmat, mehnatsevarlik, jamoaviylik, tashkilotchilik, xotirjamlik va shunga o'zhash qator fazilatlar hisoblanadi.

Konfutsiy aytgan ekan: “不学礼，无以立” Bù xué lǐ, wú yǐ lì “Agar siz odob-axloq qoidalarini o'rjanmasangiz, o'rningizdan turolmaysiz”. Xitoy qadimiylar tarixga ega bo'lib, odob o'liasi sifatida mashhur hisoblanadi. Sivilizatsiya odob-axloqi nafaqat insonning yurish-turishi, balki mamlakat va millatning sivilizatsiya darajasi bilan ham bog'liq. Atrofimizda ko'plab kundalik iboralar mayjud va biz ularni o'rjanishimiz va ulardan foydalanishimiz kerak, ba'zida salom yoki iltifot odamlarga ozgina baxt keltirishi mumkin. “Rahmat!” degan so'z boshqalarga yordam bergenidan keyin o'zini baxtli his qilishga turtki bo'ladi, ba'zida “kechirasiz” degan so'z xavotirga tushgan odamga biroz taskin beradi [1].

Xitoy odob-axloqi an'ana va urf-odatlarni saqlash va oqsoqollarni hurmat qilishga asoslangan.

Oqsoqollar bilan xalq o'rtasida ijtimoiy mavqeい va yoshga oid nizolar yo'q bo'lib, agar nizolar kelib chiqsa, urf-odatlar va milliy-qadriyatlar saqlanib qolmagan deb hisoblanadi. So'zlovchi va tinglovchiga xos bo'lgan nutq normalari dunyoning barcha tillarida maqol shaklida saqlanib qolgan, xitoy tilida esa frazeologiya (成语 chengyu) lardan foydalanish juda

keng yoyilgan. Masalan, o'zbek tilida "Ko'p gap eshakka yuk" iborasi keng qo'llaniladi, ya'ni keraksiz suhbat va ma'lomaotlardan chekinish uchun ishlataladi. Xitoy xalqida esa "Jim turish hamma narsani yengadi", "So'z hech qachon tugamaydi". Xitoy tilida bu maqollarning muqobili bor: "Og'zaki so'zga sakrab yetib bo'lmaydi", "Haqiqatni ko'z ko'radi, yolg'oni quloq eshitadi", "To'g'ri gapir, hamma eshitsin", "So'z shamoldek uchib ketadi, lekin xat mangu", "So'z – shamol, qalam – iz" va boshqalar. Yuqorida tilga olingan maqol va matallarda xalqning odob tushunchasi, psixologiyasi o'z ifodasini topgan.

Xitoy xalqida nutq madaniyati tushunchasi miloddan avvalgi V-VII asrlarda paydo bo'lgan. Nutq madaniyati qanday tug'iladi? Xitoy xalqi inson ehtiyojlarini cheksiz deb biladi. "Agar inson ehtiyojlari qondirilmasa, u xohlagan hamma narsani talab qilsa, faqat o'zinikini to'g'ri deb hisoblasa, tushunmovchilik bshu holatda kelib chiqadi"- xitoyliklar buni shunday tushunishadi. Asta-sekin xitoy madaniyatida inson ehtiyojlari va ularni amalga oshirish zarurati o'rtasidagi muvozanat saqlanib qolmoqda.

Dunyodagi boshqa tillar bilan solishtirganda, xitoy tilida "amaki", "xola", "amma" kabi eng ko'p qarindoshlik atamalari mavjud. Bu Xitoyning qarindoshlik munosabatlariiga tarixiy va madaniy urg'sidan dalolatdir. Konfutsiy "Buyuk ta'llim" asarida shunday degan: "Agar siz dunyoga ma'rifat olib kelmoqchi bo'lsangiz, avvalo o'z mamlakatingizni boshqarishingiz kerak, agar o'z mamlakatingizni boshqarmoqchi bo'lsangiz, avvalo oilangizni tartibga keltirishingiz kerak", "Oila va mamlakat bir xil tuzilishga ega". Xitoya qarindoshlik atamalari kundalik muloqotda nafaqat an'anaviy qon munosabatlarini saqlab qoladi, balki, qarindoshlik bo'limgan ijtimoiy aloqa obektlariga duch kelganda, xitoyliklar ko'pincha o'smir, o'spirin yoshdagi bollarga 大哥 "katta aka", yoshi kattaroq ayollarga 张阿姨 "Zhang xola", 李爷爷 "Li buva"-kabi murojaatlardan foydalanadilar.

Xitoy Xalq Respublikasi tashkil topganidan beri xitoylik ijtimoiy manzil atamalari o'zgarib, turli davrlarda turli shakl va xususiyatlarni shakllantirib, tez o'zgarib borayotgan va rivojlanayotgan ijtimoiy hayot talablariga javob bermoqda. Xitoy Xalq Respublikasi tashkil topgandan so'ng, 同志 "o'rtoq" o'sha davrda xitoy xalqi uchun eng tan olingan, sevimli va ommabop ijtimoiy atama hisoblangan. Shu bilan birga, dastlab hunarmandchilik yoki zavod maydonlarida qo'llaniladigan 师傅 "usta" atamasi asta-sekin mashhur bo'ldi. Keyinchalik jamiyat taraqqiyoti bilan "o'rtoq" va "ustoz" umuminsoniy ijtimoiy murojaat atamalaridan asta-sekin o'zlarining asl ma'nolariga qaytdilar.

Islohotdan so'ng jamiyatda murojaat qilish shartlari tobora rang-barang bo'lib bormoqda. 1980-yillarning o'rtalarida 老板 "boss" so'zi iqtisod yuksalishi bilan ishbilarmon va xizmat ko'rsatish doiralarida asta-sekin mashhur bo'ldi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Nutq odob-axloq qoidalariga rioya qilishni talab qiladigan quyidagi vaziyatlarni o'z ichiga oladi: kirish, salomlashish, murojaat qilish, iltimos, xayrashish, tabriklash, tilak, minnatdorchilik, kechirim so'rash, taklif qilish, maslahat, hamandardlik, iltifot va hokazo. Ushbu magistrlik dissertatsiyasi murojaat, tanishuv, salomlashish, xayrashish, minnatdorchilik, uzr, iltimos kabi kommunikativ vaziyatlarni batafsil ko'rib chiqadi. Batafsil tahlil qilish uchun ushbu aniq kommunikativ vaziyatlarni tanlash xitoy tilini o'rganayotgan talabaning muloqotda ulardan qochib qutula olmasligi va shuning uchun kundalik hayotda muloqot qilishda nutq xatti-harakatlarining asosiy qoidalarini egallashi kerakligi bilan izohlanadi.

Zamonaviy murojaatlar tizimining asosini *turdosh* va *ijtimoiy* murojaatlar tashkil etadi.

Zamonaviy xitoy tilidagi ham murojaat, ham vokativ qarindoshlik atamalari nutq odobining muhim qismidir. Yo'naltiruvchi terminologiya asosan qarindoshlarni tasniflash maqsadiga xizmat qiladi, vokativ terminologiya esa qarindoshlarning shaxslararo munosabatlarini aks ettiradi.

Qarindosh bo'limganlarga murojaat qilish uchun qarindoshlik atamalaridan foydalanish turli tillarda keng tarqalgan, ammo bu hodisa boshqa tillarga qaraganda xitoy tilida ko'proq uchraydi [3]. Qarindosh bo'limganlarga tegishli murojaatlarni qo'llashda odamlar o'rtasidagi tanishlik darajasi, ularning kasblari va muloqot qiluvchilarning ijtimoiy mavqeい hisobga olinadi [4].

Nutqiy odob-axloq standartlari xitoliklarning mentaliteti va milliy-madaniy xususiyatlarini aks ettiradi. Yuqorida ta'kidlanganidek, Xitoyda nutq odob-axloq qoidalariga rioya qilish juda muhim hisoblanib [5], shuning uchun agar siz xitoyliklarga qanday murojaat qilishni bilmasangiz, har doim avvalo quyidagicha so'rang:

“请问,您怎么称呼? qǐngwèn nín zěnme chēngshu?” - “Iltimos, ayting-chi, sizni qanday chaqirishim mumkin?” Yoki: “我该如何称呼你? wǒ gai rúhé chēngshu nǐ?” - “Ayting-chi, sizga qanday murojaat qilishim kerak?” Tilning milliy xususiyatlari murojaat qoliplarida ham aniq ifodalangan bo'ladi. Bu, birinchi navbatda, turli davlatlardagi o'ziga xos ustuvorliklari bilan bog'liqdir. Masalan, Xitoyda va O'zbekistonda kollektivizm, Yevropa davlatlarida esa individualizm tamoyiliga amal qilinadi. Bu farqlarni ikki xil madaniyat vakillari uchrashganda ko'rish mumkin: ingliz tilida rasmiy muhitda suhbattosh ko'pincha o'zini ismi va familiyasi bilan tanishtiradi (masalan: “Jeyms Tompson”), xitoy tilida esa, odatda, familiya va lavozim bilan xitob qilinadi (masalan: “李老 师” – Lǐ lǎoshī– Ustoz Li). Shuni ham ta'kidlash kerakki, agar murojaat qilinayotgan kishi biron-bir lavozimga ega bo'lmasa, u holda unga “先生” “janob” yoki “太太” “xonim” deb murojaat qilinadi [6].

XULOSA

Boshqa tillar singari, xitoy tilida ham qarindosh bo'limgan odamlar o'rtasidagi aloqani ta'minlash uchun turli xil manzil formulalari mavjud. Ushbu manzillarning ba'zilari keng tarqalgan. Qarindoshlik atamalari va ularga murojaat qilish uchun turli formulalar uzoq vaqtadan beri Xitoyda keng tarqalgan va keng tarqalgan manzillar sifatida ishlataligan.

Tahlillar asosida xulosa qilish mumkinki, XXR tashkil topgandan so'ng, boshqa xarakterdagи umumiy qabul qilingan manzillar qo'llanila boshlandi, bu manzillar tizimida o'ziga xos burilish nuqtasini anglatardi. Xitoyda nutq odob-axloq qoidalariga, xususan, xushmuomalalikka rioya qilish juda muhim hisoblanadi. Xushmuomalalikning boshida eng avvalo, murojaat turadi. Murojaat -shaxsga qaratilgan nutq bo'lib, u so'z yoki so'z birikmalari vositasida ifodalanim, chaqiriq, biror ish, iltimos va hokazo maqsadlarda qo'llaniladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Iskandarova Sh. O'zbek nutqi odatining muloqot shakkllari. Samarqand: 1993, 87-b
2. Mo'minov S. O'zbek muloqot xulqining ijtimoiy-lisoniy xususiyatlari: Filologiya fanlari doktori dissertatsiya avtoreferati. Toshkent 2000, 65-b
3. Белов В. Лад: Очерки о народной эстетике. М.: Молодая Гвардия, 1988.
4. Войтик Н.В –Речевая коммуникация 104с

5. Сидихменов В.Я. Китай: общество и традиции: 2000, 63 с.
6. Суждения и беседы «Лунь юй» ООО «Международная издательская компания «Шанс», перевод, оформление, 2021.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

Nº 5 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb
muammolari” elektron jurnali 2020-yil
6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan
davlat ro’yxatiga olingan.**

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:
100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy
tumani, Kichik Beshyog’och ko’chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:
scienceproblems.uz@gmail.com
Bog’lanish uchun telefon:
(99) 602-09-84 (telegram).